

Note 24 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Konsernet har tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte siden 1. januar 2008.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010.

Avtalefestet førtidspensjon ny ordning

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskudsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G. I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt nødvendige beregninger.

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 om regnskapsprinsipper samt note 22 om personalkostnader.

IAS 19 Ytelser til ansatte

Ny IAS 19 om ytelser til ansatte ble 6. juni 2012 vedtatt av EU. I krafttredelse er 1. januar 2013, med mulighet for tidlig implementering. SpareBank 1 SMN vil implementere standarden fom 1. januar 2013. Basert på aktuarberegning per 31. desember 2012 anslås implementeringseffekten å være omlag 52 millioner kroner i positiv effekt på konsernets egenkapital. Endringen fra tidligere estimat skyldes hovedsakelig endring i diskonteringsrenten siden forrige beregning.

Økonomiske forutsetninger	2012		2011	
	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	2,6 %	3,9 %	4,0 %	2,6 %
Forventet avkastning på midlene	4,1 %	3,9 %	5,7 %	4,1 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	3,3 %	3,3 %	3,5 %	3,3 %
Forventet G-regulering	3,3 %	3,3 %	3,8 %	3,3 %
Forventet pensjonsregulering	0,4 %	0,2 %	2,0 %	0,4 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %

Morbank			Konsern		
2011	2012	Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill kroner). Finansiell status 1.1.	2012	2011	
609	679	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	706	633	
-656	-622	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-639	-675	
-47	58	Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	67	-42	
-	-107	Ikke-innregnede estimatavvik (evt. aktuarielle gevinster/tap)	-111	2	
-1	-1	Ikke-innregnede tidligere perioders opptjening	-1	-1	
48	-50	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-45	-41	
5	8	Arbeidsgiveravgift	9	5	
-43	-42	Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-35	-36	

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern per 1.1.

Konsern	2012			2011		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	668	38	706	599	34	633
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-639	-	-639	-675	-	-675
Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	30	38	67	-76	34	-42
Ikke-innregnede estimatavvik (evt. aktuarielle gevinster/tap)	-107	-4	-111	-9	11	2
Ikke-innregnede tidligere perioders opptjening	-1	-	-1	-1	-	-1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-79	34	-45	-86	45	-41
Arbeidsgiveravgift	4	5	9	1	5	5
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravgift	-75	39	-35	-85	49	-36

Morbank			Konsern	
2011	2012		2012	2011
		Periodens pensjonskostnad		
26	29	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	31	29
24	17	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	18	25
-36	-25	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-26	-37
-2	5	Estimatavvik innregnet i perioden	5	-2
-	-	Tidligere perioders opptjening innregnet i perioden	-	-
12	26	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	28	14
-	3	Periodisert arbeidsgiveravgift	3	1
-	-	Curtailement (overgang til ITP)	-	-
-	-	Settlement (overgang til ITP)	-	-
-	-	Effekt avvikling av ordningen	-	-
12	29	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad *)	31	14
4	5	Avtalefestet pensjon, ny ordning	5	4
8	10	Innskuddsbasert pensjonskostnad	19	13
24	43	Periodens pensjonskostnad	55	32
2	4	*) Herav avtalefestet pensjon gammel ordning, usikret	4	2
		Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen		
2011	2012		2012	2011
-43	-42	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1.	-35	-36
-	2	Curtailement/Settlement	31	14
12	29	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailement/settlement	-	-
-12	-9	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-11	-14
-42	-21	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12.	-15	-35
		Finansiell status 31.12.		
2011	2012		2012	2011
679	554	Pensjonsforpliktelse	573	706
-670	-628	Verdi av pensjonsmidler	-645	-690
-56	49	Utsatt tap/gevinst	53	-57
-1	-	Tidligere perioders opptjening innregnet i perioden	-	-1
-48	-25	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-20	-41
5	4	Arbeidsgiveravgift	5	6
-42	-21	Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift *	-15	-35

* Presenteres brutto i konsernregnskapet

Fordeling av finansiell status per 31.12. mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern

Konsern	2012			2011		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	542	31	573	668	38	706
Verdi av pensjonsmidler	-645	-	-645	-690	-	-690
Utsatt tap/gevinst	54	-1	53	-53	-4	-57
Utsatt planendring	-	-	-	-1	-	-1
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-50	30	-20	-75	34	-41
Arbeidsgiveravgift	-	4	5	1	5	6
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-49	34	-15	-74	39	-35

Virkelig verdi av pensjonsforpliktelsen konsern	2012	2011
IB pensjonsforpliktelser (PBO)	706	633
Forpliktelse ved planendring	-	-
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	31	29
Utbetaling/utløsning fra ordning	-29	-35
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	18	25
Aktuariell tap/(gevinst)	-153	55
UB pensjonsforpliktelser (PBO)	573	706
Virkelig verdi av pensjonsmidlene konsern	2012	2011
IB pensjonsmidler	639	675
Innbetalinger	10	12
Utbetalinger/utløsning fra fond	-29	-35
Forventet avkastning	26	37
Netto endring pensjonsmidler	-	-
UB markedsverdi av pensjonsmidler	645	690

Historisk informasjon konsern	2012	2011	2010	2009	2008
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	-573	-706	-633	-628	-1.019
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	645	690	657	582	633
Netto overskudd/underskudd (-)	72	-16	25	-46	-386

Sensitivitet konsern	+ 1 %-poeng diskonteringsrente	- 1 %-poeng diskonteringsrente	+ 1 %-poeng lønnsjustering	- 1 %-poeng lønnsjustering
2012				
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-5	7	6	-5
Endring i pensjonsforpliktelse	-73	91	50	-45
2011				
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-4	6	5	-4
Endring i pensjonsforpliktelse	-99	126	-71	-64

2011	2012	Medlemmer	2012	2011
915	890	Antall personer som er med i pensjonsordningen	914	941
533	479	herav aktive	500	556
382	411	herav pensjonister og uføre	414	385

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen	2012	2011
Omløpsobligasjoner	104	142
Anleggsobligasjoner	273	275
Pengemarked	76	32
Aksjer	203	177
Eiendom	15	16
Sum	672	641